

[Kirkegaard.]

til de mindre virksomheder, idet et lån til 6 pct. for tiden er noget billigere end et almindeligt lån. Men jeg har for mit vedkommende ikke noget imod, at de mindre virksomheder netop i tiden får denne ikke særlig store fordel. Her vil jeg gerne henvise til mine bemærkninger ved første behandling, hvor jeg gjorde gældende, at f. eks. mekaniseringen først og fremmest er en fordel for de større virksomheder. Nu er der jo ingen, der misunder de større virksomheder disse muligheder, men det er da ganske sikkert, at det giver de større virksomheder en fordel i konkurrencen over for mindre håndværksvirksomheder. Her mener jeg, vi skal passe på. Vi kan nemlig slet ikke undvære de små håndværksvirksomheder. Jeg er sikker på, at alle, der bor i de rene landdistrikter, er enige om, at de lokale virksomheder dér arbejder både godt og relativt billigt, og vi ser dem nødig slået ud af de store virksomheder, som jo fortrinsvis får hjemsted i et bydistrikt.

Jeg sagde ved første behandling, og jeg vil gerne gentage det her, at når byvirksomhederne først bliver så store, at de får karakter af entreprenørvirksomheder, kan de ikke betjene os ude i landdistrikterne så godt og heller ikke så billigt, som den lokale håndværker kan, og det gælder i øvrigt både murere, tømrere, smede o. s. v.; ud fra det synspunkt mener jeg at det er klogt at gennemføre lovforslaget, som det er fremsat, klogt at vi opretholder muligheder for det direkte lån til de mindre virksomheder. Derved giver vi dem en chance, måske for lille, men dog en chance for noget bedre at hævde deres stilling over for de større virksomheder, som udviklingen i øvrigt begunstiger på alle områder.

Hvis renten af de direkte lån var lavere end de 6 pct., som er foreslået, ville jeg have haft betænkeligheder, for så ved jeg af erfaring, at så ville vi få besværligheder med administrationen. Fordelen ved et billigt lån ville blive søgt kapitaliseret af låntageren, når en virksomhed skifter ejer, men en sådan manøvre tror jeg ikke der bliver tale om, i hvert fald kun i ringe grad, når renten er 6 pct., hvilket vil sige, at den formentlig bliver på niveau med, hvad der må ydes for foranstående prioriteter.

Når man betragter lovforslaget i sin helhed, kommer man umiddelbart ind på den tankegang, at lovens bestemmelser ville være lettest at administrere, hvis støtten blev ydet på samme måde til alle virksomheder, f. eks. som garanti for lån. Vi er jo alle i tinget enige om, at er der noget, vi skal tilstræbe, er det den letteste og billigste administration — det gælder i øvrigt for alle lån. Det er i og for sig ikke tilfældet her. Det kunne se sådan ud, men det er ikke tilfældet; vi fik nemlig i udvalget den direkte oplysning, at de mindre projekter lettest kunne klares ved direkte lån, og det mener jeg er en grund mere til at vedtage lovforslaget uden ændringer.

Ud fra den vurdering, jeg her har givet udtryk for, må jeg anbefale tingets medlemmer at stemme imod det ændringsforslag, der er stillet af venstre, og som det ærede medlem hr. Foged har talt for. Dette ændringsforslag vil efter min opfattelse, for så vidt angår håndværksområdet, være til skade for håndværkets konkurrencemæssige stilling og måske derved endnu mere til skade for os, der bor ude i landsognene.

Jeg skal derfor anmode tingets medlemmer om at stemme imod de ændringsforslag, som er stillet af venstre til begge lovforslag.

Vivike: Jeg vil anbefale, at man stemmer imod ændringsforslagene.

Rimstad: Da disse lovforslag var til første behandling, sagde jeg, at ingen skulle være i tvivl om, hvor vort parti stod i denne sag. Jeg skal gentage det her: vi vil ikke være med til statsindblanding over for erhvervs livet på den her foreslåede måde, og det hvad enten det drejer sig om lån eller garantier. Vi må beklage, at landets største borgerlige parti, venstre, ikke ser lige så klart på dette rent principielle spørgsmål. Partiet har som en kompromisløsning til de af regeringen fremsatte forslag som ændringsforslag foreslået, at ordet „lån“ skulle udgå overalt og erstattes med „garanti“.

Bortset fra, at der vedrørende princippet statsstøtte eller ej ikke kan og ikke bør skelnes mellem lån og garanti, kunne jeg dog lige have lyst til at spørge forslagsstillerne til de foreslåede ændringer, om det nu er velbetænkt udelukkende at ønske